

3.3 Feminina a neutra

Mk 13,31: ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελευσονται

- Nebe a země pominou.

οὐρανὸς a γῆ jsou obě podměty a proto nominativy, ale mají odlišné koncovky, protože pocházejí z odlišných vzorů slov – οὐρανὸς je maskulinum (mužský rod) a γῆ je femininum (ženský rod).

3.3.1 Pojem rodu

Doposud jsme se setkávali s jedním typem podstatného jména – toho, které se skloňuje jako λογος. Téměř všechna tato slova jsou maskulina. Nyní se potřebujeme naučit, jak skloňovat základní skupinu podstatných jmen ženského rodu (feminina) a základní skupinu podstatných jmen středního rodu (neutra).

Když mluvíme o maskulinu, femininu a neutru, týká se to *gramatického rodu*, který představuje jeden ze způsobu klasifikace podstatných jmen. Někdy se bude shodovat s tím rodem, jaký by podle českého čtenáře měl být, ale někdy se shodovat nebude.

Prozatím je to jednoduché (více o rodu podstatných jmen bude v lekci 8):

- substantiva zakončená na -ος jsou maskulina a skloňují se jako λογος
- substantiva zakončená na -η nebo -α jsou feminina a skloňují se jako ἀρχη, ἡμερα nebo δοξα
- substantiva zakončená na -ον jsou neutra a skloňují se jako ἔργον

Tak například protože ἀγαπη končí na -η, víte, že je to femininum.

3.3.2 Skloňování podstatných jmen ženského a středního rodu

	pád	slova ženského rodu	slova středního rodu
		(začátek)	(dílo)
sing.	N.	ἀρχη	ἔργον
	A.	ἀρχην	ἔργον
	G.	ἀρχης	ἔργου
	D.	ἀρχῃ	ἐργῷ
pl.	N.	ἀρχαι	ἔργα
	A.	ἀρχας	ἔργα
	G.	ἀρχων	ἐργων
	D.	ἀρχαῖς	ἐργοῖς

Poznámky

- N. a A. slova ἔργον jsou identické. Toto platí vždy pro podstatná jména středního rodu.
- Existuje zvláštní pravidlo pro množné číslo podstatných jmen středního rodu. Obvykle jsou spojena se slovesem v jednotném čísle. Tak např. „dětí dodržují zákon“ je „τα τέκνα τηρεῖ τον νομον“, **ne** „τα τέκνα τηρουσιν τον νομον“.

Důležitá gramatika

Neutrum plurálu má u sebe
sloveso v singuláru.

3.3.3 Určitý člen ženského a středního rodu. Shoda.

Určitý člen se vyskytuje také v podobě ženského a středního rodu.

		maskulinum	femininum	neutrum
Sg.	N.	ὁ	ἡ	το
	A.	τον	την	το
	G.	του	της	του
	D.	τω	τη	τω
Pl.	N.	οἱ	αἱ	τα
	A.	τους	τας	τα
	G.	των	των	των
	D.	τοις	ταις	τοις

Už jsme se naučili, že určitý člen se musí shodovat s podstatným jménem v pádě a čísle. Musí se s ním shodovat také v rodu.

Důležitá gramatika

Člen a podstatné jméno se shodují v rodu, pádu a čísle.